

tudi veljalo še za izrejo sadnih dreves, če bi se seme na take grede vsejalo, kder še tisto pleme ni rastlo, in tako grede menile, da v vsako drugo pleme dreves pride, kakor so poprej v nji rastla.

Skoraj vsako leto nekaj dreves mine po sadunosniku, nekaj se jih polomi, nekaj posuši ali na drug način uniči; zato je prav dobro stanovitne sadeže sadnih dreves imeti in vsako leto nekaj dreves žlahniti, požlahnjena presajati in nova zarezati ali vsaj od časa do časa peške in kosčice posebno slive ali češplje in breskve, ki malo časa trpijo; da zadnjič celo ob sadje ne pride.

Tudi je zelo dobro mnogo sadno drevje, zgodno, srednje in pozno saditi, da bo vse poletje sadje najprvo in najzadnje. K temu še gre pomisliti, da nektera leta obrodi zgodnje sadje, nektera pa pozno, in toraj se zanesljivejše oskrbuje sadno drevje, da saj eno ali drugo pleme sada dopriinese, ker ga je mnogovrstnega. Na to je že v sadišču pristih sadnih drevesih gledati in skrbeti treba, katerih ne požlahnujemo; pri cepljenju pa še timveč, da bo skozi poletje dovolj raznega sadja. (Dalje.)

(Mužna preslica konjem strup.) Živinski zdravnik Thomas oglša, da mužna preslica (equisetum palustre, Sumpf-Schafftheu), posebno če se daja konjem sama, popadne možgane, hrhtenjačo in da tako vse mišice konjem mrtve postanejo. Če konji mnogo jedo tega bilja, oslabijo jim v 12 urah vsi telesni organi.

Dopisi.

Iz Ptujja. Volitvena praska za okrajni zastop ptujski je srečno dovršena, povoljniji, negoli smo se nadejali. Pred tremi leti nismo se niti drznoli svojih ponudnikov staviti za veliko posestvo, a pri volitvi za občine nam se je poskliznol nekaj zbog nestalnosti selskih volilcev, največ pa vsled nedostojnega delovanja raznih biričev, uredniki sami ne soči volilci izdelovali so volilce na volitvišči, vsaj ptujski črevljarji zamenjavali so volilne listke, vzpet drugi so jim je pri mostu odjemali a nasprotne v prgišča rivali nek možek je isto tiral na ulici. Letos se je pojavil tolik napredek, da so nasprotniki celo zatelebani strmeli o ustrojbi in uredbi narodne stranke za veliko posestvo, in vspeh je bil, da smo vse svoje ponudnike dično posadili na zastopniške stole. Slava vrednim moževom volilcem! stalni stojte, naskorem bode treba drugoč stopiti na burno borišče. Malo teže se je godila za občine, ker mnogo volilcev še nima dovolje prave borivnosti, izurjenosti in trdnosti na tako polzkih pozoriščih, perahi so še in nasprotna sapa je hitro posuše v pogubni pocmrk, kar se je vedro kazalo dne 29. sušca v mestni dvorani, dobro oborožani možje nastopivši bojišče izročili so, dobivši mig in kim, malomarno prece bridkega orožja sovražniškemu taboru. Ukazano je bilo, čemur povse pritrjujemo, ka niktod nima pravice vnuti v volitvišče nego samič volilci, vendar svobodno se je gibal v rečenem prostorji okrajnega zastopa pisar, ki je marljivo pomagaj spremenjati imena na volilnih listovih, če je nekdo količkaj oko ali pete odmeknol, ter tem potem mnogo kvaril. Ta napaka se je naznanila vojvodinskemu poverjeniku, toda zastonj. Največ je opravil dr. Strafela *) in njegov pobočnik, krojač Čeh, ta sta zvonaj volitvišča, vendar znotraj prikletnih vrat, kder je stražnik postavljen puščaj vhaajati samo volilcem in pa..., tako sukala medluhe, da ni bilo več upati za nas ugodnega posledka, najhujše so pene kipele proti nekemu Haložančku, vsaj dotle se je dotiralo, da je nasprotništvo celo puščati počelo naše ponudnike razve edinega, uad čegar prekrižanim imenom se je navadama čtelo G., vendar vse zvijanje in sukanje je tako potegnolo, da smo osem svojcev spravili v zastop, a nemškutarstvo dva, in kakor se zdi, še ta nista nam nasprotnika. Svojih zastopnikov toraj čtejemo 18, pred tremi leti pa nijenega, in menda še nekteri od one strauke voljenci bodo z narodnjaki glasovali. Med našinci prijeten zvək davajo imena črstvega borilca dra Ploja, dra Križana, dra Gršaka, častne duše in neprestrašena zagovarjalca naših svetinj g. Božidara Rajča in g. Meška; zanesljivega Šenvetra in še nekaj narodnih junakov. Ta volitvena prikazen ovaja moč narodnega razvoja in zavedanja. Živeli narodni

*) Vi gosp. odvetnik, markovski zleženik niže Ptujja ste se silno trsili sence si oviti.

okrajni zastopniki, in živo branili prava, svobodo, narodnost. Sevsema zapuščali so nas pri volitvi Stoprčani, Najberščani in zvečine Podravljani z desnega pobrezja, češ, ka kizlek ni ploden, tedaj tudi brez napredka, brezomike jegovi bivalci, jim se v prvi vrsti prištejajo Leskovčani, ki so kakhte brez črteža in osnove volili; Vrbansčani niso slave napravili pokojnemu Povednemu, inači se levo pobrezje ni dalo jako izdelati in za nos voditi od nemškutarstva. Končna slava ide Zavračanom in še drugim tovarišem. — Radostno spominjam, ka, keđar je politiški poverjenik govoril s posamnimi udovi volilnega razvoda v nemščini, slišali so se izmed volilcev močni glasovi: slovenski govoriti, da bodemo vsi razumeli; zahtevali so tudi možje, naj se piše zapisnik po naškem, čemur nikakor ni nasprotoval okrajni glavlar kot poverjenik. — Da se drugokrat zogne vsem meščanskim spletkam v volitvi, najbolje bi bilo, in moralo bi se zahtevati, da občine ne volijo v mestu, kder se vsa po žlaprkih okus imajoča smrdljivost kvasi na volilce, nego izven mesta, da imajo mir od nadlegovanja in kvarjenja odpadniškega. Starodavni Ptuj! pomalem počinaš prepoznovati, ka tvoji zidovi molijo v sinji zrak na slovenskih tleh, jemi vendar polagoma stopati v glatni hram svoje nekdanje slave. — — — bele stranke, kakor ste jo račili imenovati pred tremi leti zmagalnim vencem, toda tokrat vam ni steklo po vaši dobrohotni volji, Haložani so zvršili sebi naloženo dolžnost. Kdo razumen si more razložiti, zakaj ta gospod črti slovenski narod? iz kterega je beli svet ugledal, in iz njega si pripravil lepo premoženje; menda meni, da slovenstvo zagovarja mračnjaštvo. Ta domner ometa naše pravo glasilo na vsaki strani, pošiljajoče rtaste kolkove, žareče in čarajoče strelice v mračnjaški in nazadnjaški obud, dičimo se, ka smo svobodumnejši od pristranskih in priklačenih „Fortschrittvereinerjer“, ker naša svoboda je osnovana na črstvem in posvečenem stalu: na enakosti in na pravu, pa ne na vrhovnosti enega ali dveh narodov, a na tlačilu vseh drugih brez ozira na najsvetejša načela človeške vrednosti. Nekterniki trdijo, ka g. Št. ne ve po slovniških pravilih govoriti in pisati naščine, in to je pre povod in razlog jegovemu nemškutarstvu; to lahko verjememo, vsaj ravno na tem smetišči blatne nevednosti se vali največ črtnikov naše svete stvari, nevednost kozlu nemškutarstvo. Naše geslo se zove: vsakemu svoje in konec je vsi pravdi; toliko pa menda smemo od vsakega omikanca iskati. Ktera zlokobna vila vas je genola g. dohtar, da ste veliki ponedeljnik na večer o pol osmih v Herberjevi gostilnici račili štrbenknoti iz svojih visokih župansko-odvetniških ust? vse Slovence je treba izkoreniti (ausrotten). Gotovo bi med prvimi padla ta srečka na Možinovega Frančeka, ki je pred kakimi 40 leti okinčen platnenoj torbico in prevrtanimi bregušicami gosi naganjal po markovski ledini. Nesnažni in smrdeči so ptiči, kidajoči v svoje gnezdo.

Iz Zavrč. Proti koncu preteklega leta je umrl župan Turske srenje g. M. K. Moral se je zato do časa splošnih volitev, voliti drugi župan. Volitev je bila napovedana na 10 svečana t. l. Sošli so se svetovalni odborniki in še neki drugi poštenjaki, ker znalo se je, da bode eden izmed svetovalcev ali odbornikov izvoljen za župana, in da bo potem treba voliti drugega svetovalca ali odbornika. Volitva je bila napovedana pri G. Reisinger-ju v Dobravi, kder so se zato zbrali, vsi imenovani kakor tudi župnik Č. V. G. in učitelj G. Ker še komisarja ni bilo, so pregledali do tečas srenjske račune. Ko potem pride c. k. komisar se je začela volitev, pri kteri se je glasovalo vse po slovenski zapisavalo pa vse po nemški pa kako bi tudi drugače bilo, saj c. k. komisar niti ene besedice slovenske ni pregovoril ali zato ve slovenski ali ne, ne morem reči. Čudno pa se mi je tudi zdelo to, da se med vsemi nasočimi ni nahajal noben, ki bi zahteval slovenščino pri volitvi. Še potem, ko je bil izvoljen g. J. Iv. za župana in J. T. za svetovalca, ni noben zahteval, da bi njima razlagal c. k. komisar njihove pravice in dolžnosti v slovenskem jeziku, če ravno malo nemški razumeta. Ko je komisar vse prebral, njima reče naj mu v roko segneta in naj rečeta „Ja“ sta rekla „ja“. To se mi je ravno tako smešno zdelo kakor bi bilo smešno to, če bi meni kdo kaj lantinski razlagal, in če ravno nebi nič, razumel, bi vendar k slednjemu rekel: „bene, bene“. Če pa se pri takih priložnostih narodni jezik celo ne rabi, so temu narodnjaki sami krjvi, zakaj ga ne zahtevajo saj imajo pravico to zahtevati. Če pa bomo čakali, dokler nas bodo urad-

niki silili slovenski pri uradih govoriti, še bomo morali presneto dolgo čakati. Kaj pa nam pomaga, če je više 80 tisoč ljudi pri 8. taborih že soglasno in pred celim svetom izreklo, „slovenski jezik se naj upelja v šole, v uradnije, v cerkvo itd.“ Kaj rečem nam pomaga, da se je to vse tamo obljubilo zahtevati, zdaj pa pri nobeni priložnosti čelo nihče ne misli na ono obljubo in vsak pri uradu samo celo zatelebano gleda, če se mu kaj pravi, kar ne razume. Dokler ne bomo naših pravic zahtevali pri vsaki najmanjši priložnosti, je bomo imeli le samo na papirju in naši nasprotniki se bodo iz nas samo zasmehovali. Na noge tedaj dragi sorojaki, zahtevajmo naše pravice pri vsaki najmanjši priložnosti, da tako pridemo do boljšega. Z Bogom. Slovenski rodoljub.

Politični ogled.

Na političnem svetu so zdaj tudi prazniki in zatoraj ne moremo nič kaj važnega poročati, če ne to, da so skorej po vseh državah ministerske krize.

Dunajski časniki tudi hočejo vedeti, da je pre minister Taaffe pisal g. Goluchowskyju in mu ponudil deželno poglavarstvo v Galiciji; pravi se, da je Goluchowski odpisal, da boče to službo prevzeti in da pride sam na Dunaj, da se še zastran tega z ministri pogovori. Dalje se piše, da se g. Potocki tudi pogaja s českimi prvaki. Če je vse to res, bi znali res priti nekoliko boljši časi za Slovane.

Pravi se tudi, da je že celo gotovo, da bodo vsi vjetniki odpuščeni, ki so zastran političnih pregeh zaprti. — Čas bi bil, da bi se to zgodilo.

V dolnji zbornici ogerski je minister Eötvös vložil te-le postavne načrte: O svobodi vere, o prenarredbi vsučilišča, o prenarredbi srednjih šol, in da se naj napravi akademija v Koložu in čuvališče majhnih otrok. Dalje, da se naj postavi posebna komisija, ki bode te postavne načrte pretresla.

Iz Prage se piše, da se še zmirom oglašajo srenje in druga javna društva, ki zahtevajo, da se mora Češka, Moravska in Šlezija spet združiti, in da se naj vsak imenuje izdajavec, ki bi bil zoper to združenje.

Srbski kongres se bo spet začel na dan sv. Jurja v Karlovcih.

Turčija hoče sklenoti z Rimom svoj konkordat.

Novičar.

(Znižana poštnina.) Od prvega maja t. l. počenshi se bode znižala poštnina pri poštnih nakaznicah (Postanweisungen) in sicer se bodo plačevalo za 10 gld. samo 5 kr., od 10 do 50 gld. 10 kr., od 50 do 100 gld. 15 kr. itd. Bodo se tudi prihodnjič prijemale in izplačevale poštna nakaznice po vseh poštah, po katerih se ne bo pošiljalo više denarja od 100 gld. Oddaja odprtih pisem, v katerih se pošilja denar, bode vendar omejena, in se bodo prijemala le samo taka pisma, v katerih ne bo više denarja, kakor samo 100 gld., in ktera ne bodo težile više od 15 lotov.

(Pobožen tat.) Pred kratkim je sedel nek pobožen mož v cerkvi in molil, k temu se vsede nek drugi mož, ki je bil do glave v plajšč zavit, iz kterega ste molili obe roki, kateri je lepo pobožno pred seboj sklenol, kakor da bi tudi molil. Čez kratek čas, ko se je ta ptujec k prvemu res pobožnemu možu vsel, opazi ta, da mu nekdo v žep sega; pogleda svojega soseda in ker opazi, da ima ta obe roki pred seboj, ni mislil, da bi ta bil segal v njegov žep; ko je vendar spet opazil, da mu nekdo po žepu vrta, segne naglo v žep in popadne in potegne roko poleg sedečega ptujca iz svojega žepa. Ta je namreč imel eno umetno roko z eno pravo pred seboj sklenjeno, druga prava njegova roka pa je segala po sosedovem žepu.

(Strahovit nasledek igranja.) V Nagu-Körös-u na Ogerskem je šel pretekli mesec neki kmet seno kupovat in je seboj vzel 80 gold. Gredé mimo neke krčme, se je hotel malo okrepčati in se zato poda v njo. V kratkem je ves denar zapil in zaigral. Ko je kesno domu prišel, ga je začelo grivati, stopi v neko malo sobico in se tamo obesi. — Pozabil je vendar izgasnoti luč in tako se je primerilo, da so se njegove široke berguše užgale. Njegova žena, ki je

opazila ogenj, skoči v sobico in ga hitro odreže in tako reši smrti po obešenju, revež se je vendar tako zlo opeknel, da je drugi dan za strašnimi ranami in v velikih bolečinah nesrečno smrt storil. Kmetje varujte se igranja!

(Turgenjev ruski roman „Dim“), ki ga je poslovenil M. Samec, in ki bo obsegal 18 natisnjenih pol, izide meseca junija in velja po naročbi 1 gold. „Dim“ se prišteva prvim Turgenjevim povestim, kterega je hvalila celo nemška kritika. Naročnina se naj pošilja g. M. Samec-u v Gradec, (Heinrichstrasse Nr. 5.) Kdor 10 iztisov naroči, dobi enega brezplačno.

(G. Lasser) deželni tirolski poglavar gre v penzijo in bo stanoval v Gradcu.

Poslano.

V „Slov. Gospodarju“ št. 13 t. l. se je nek dopisnik iz Maisperga dne 24. marca predrznol brez javljenja svojega imena mene podpisanega kukavno napadati, naštevaje mi pregrehe nevoljnosti do slovenskih napisov in psovanja slovenskega ljudstva, kar vse jaz tako dolgo pripisujem lažnjivemu sumu, dokler dopisnik ne bo imenoval svojega imena in ne bode čestitega občinstva teh meni očitanih pregreškov prepričal.

V Ptujju dne 12. aprila 1870.

Zistler,
poštnar.

Tržna cena pretekli teden.

	V Varaž-		V Mariboru		V Celju		V Ptujju	
	fl.	k.	fl.	š.	fl.	k.	fl.	k.
Pšenice vagan (drevenka)	4	40	4	70	5	—	4	40
Rži	3	50	3	20	3	30	3	15
Ječmena	3	—	0	00	3	60	3	15
Ovsa	2	5	2	10	2	40	2	30
Turšice (koruze) vagan	3	50	3	—	2	90	2	90
Ajde	2	80	2	90	3	40	2	30
Prosa	2	70	2	40	3	50	2	30
Krompirja	2	—	1	40	1	90	1	15
Govedine funt	—	21	—	26	—	24	—	25
Teletnine	—	24	—	26	—	24	—	26
Svinjetine črsteve funt	—	26	—	26	—	24	—	26
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	9	—	—	—	8	50	10	—
" 18"	—	—	5	15	0	00	—	—
" 36" mehkih "	4	—	—	—	6	20	7	—
" 18"	—	—	4	—	—	—	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	—	80	—	60	—	50	—	70
" " mehkega "	—	50	—	50	—	45	—	60
Sena cent	3	—	1	90	1	70	2	30
Slame cent v šopah	1	80	1	35	0	96	1	40
" " za steljo	1	40	1	—	0	85	1	15
Slanine (špeha) cent	38	—	37	00	38	—	40	—
Jajec pet za	—	10	—	10	—	10	—	10

Cesarski zlat velja 5 fl. 86 kr. a. v.

Ažijo srebra 120.50.

Narodno drž. posojilo 96.50.

Loterijne srečke.

V Trstu 16. aprila 1870: **76 70 2 47 74**

Prihodno srečkanje je 23. aprila 1870.

Oznanilo.

Iz svoje zaloge, ktera popolnoma oskrbljena z različnim lepim in dobrim blagom za obleke v pomladi in poletju, in ktera se prodava po **naj nižji ceni**, priporočam med drugim tudi to-le:

Pavolnino in platnino, plehano in ne plehano, vatel po 16—28 kr.
Pravo laneno platno " " 23—60 kr.
Modri druk " " 30—36 kr.
Kambrik " " 25—33 kr.
Roba za hlače " " 30—50 kr.
¼ široko roba iz ovčje volne " " 30—80 kr.

Dalje vse vrste sukno, roba za hlače, poletne sukneje itd. Pri meni se tudi dobivajo lepi ženski jopiči, napravljeni po najnovejši šegi, razne velikosti po 3—10 gld.

J. E. Zupan,

kupec na sofijinem trgu slovenski cerkvi nasproti
v **Mariboru**.